

Тепањето дете е кривично дело. Не е познато колку луѓе досега се казнети поради тепање на детето. Дали тоа што не се зборува за ова говори дека отсуствува формалната реакција од страна на полицијата во однос на овој проблем, бидејќи истиот се третира како приватна работа?

Најголем проблем во справувањето со ваквите случаи не е во законските регулативи, туку во недостигот од ресурси на центрите за социјални работи и недостигот од обучени социјални работници. Исто така, не само што нема прифатилиште за насилниците, туку во нашата држава нема ниту прифатилиште за децата жртви на насилство! Како да се реагира во такви услови? Децата се принудени да останат со своите родители и во оние случаи кога се тепани и малтретиран!

Пишува:
Милева ЛАЗОВА

Првата детска амбасада во светот "Меѓаши", во партнерство со фондацијата "Ничии деца", поведени од франпантните податоци дека состојбата со насилството над децата во нашата држава е повеќе од алармантна, почнаа со реализација на кампањата "Види, слушни, кажи". Кампањата е дел од меѓународниот проект "Детство без насилство - кон подобар систем на детска заштита во Источна Европа", кој се спроведува и во Македонија.

Насилствата врз децата стануваат секојдневие. Децата се тепани, злоставувани, злоупотребувани. Првата детска амбасада во светот "Меѓаши", загрижена од тешката состојба во која се наоѓаат, за жал, не мал број деца, континуирано спроведува активности, со кои се залага за поефикасна заштита и за остварување на детските права. Амбасадата реагира, алармира, бара построги казни кон сторителите на насилство и силување на деца.

"Кога регистрираме насилство или кога се прекршени правата на децата се обраќаме до народниот правобранител, до јавниот обвинител, до центрите за социјална работа, министерствата, полицијата и училиштата. Податоците од нашиот СОС телефон за деца и млади 0800 1 2222 покажу-

ваат зголемен пораст на насилството врз децата (повеќе од 17.300 повици за овие 15 години од работа на овој СОС телефон). Во 2008 година, од вкупно 251 јавување, на повиците поврзани со злоупотреба и насилство врз децата, заклучно со октомври, процентот изнесува 32,5 отсто, додека во 2007 година тој изнесувал 13,4 отсто.

Со намера да ги охрабриме децата, родителите, соседите, најблиските, да не молчат за насилството и истото да го пријавуваат, почнуваме со кампањата "Види, слушни, кажи". Воедно, намерата е да влијаеме и на создавање поодговорно родителство и да ја подигнеме свеста околу потребата за поддршка и помош на децата, па затоа мотото на кампањата е "Родителите кои ги тепаат своите деца сакаат тоа да го скријат", велат од Детската амбасада.

Детето жртва ретко го пријавува насилството. Стравот е една од основните причини поради кој децата сè уште отворено не зборуваат за овие појави и не веруваат дека некој ќе им помогне. Така, насилството долго време останува незабележано и од околната и од институциите, а понеко-

гаш се случува да се открие кога е предоцна и кога детскиот живот е доведен во опасност.

"Но, зошто насилството не го пријавуваат возрасните? Веројатно една од причините е прилагодувањето кон новонастанатите услови во општеството, воопшто, што создава, би рекле, еден вид индиферентно однесување на граѓаните. Ваквите случаи, меѓу кои и семејното насилство, тие им ги препуштаат на решавање на надлежните институции, така што во откривањето на овие појави има голем број задоцнети реакции. Оваа кампања е продолжение на континуираната работа на Детската амбасада повеќе од 16 години, во подрачјето поврзано со проблемите на децата за кршење на нивните права, а особено за видовите злоупотреби врз децата, но и одговор на другите истражувања, кои покажуваат дека состојбата со физичкото насилство врз децата станува алармантна појава", додаваат од "Меѓаши".

Народниот правобранител спровел истражување како центрите за социјална работа

ВИДИ

Моите лузни и синици можеби тешко се забележуваат. Не ги покажувам, бидејќи моите сакани ме научија да го кријам моето страдање. Знам, тоа беше моја вина, заслужив да бидам казнет/а.

РОДИТЕЛИ, ТЕПА НЕ Е "ЛЕК" ЗА В

Родителите не сакаат да ги тепаат децата. Но, ги тепаат зашто се беспомошни и под дејство на стрес и лошо се чувствуваат поради тоа што не можат да се воздржат. Тепањето не е успешен начин кој ќе ги научи децата на добро однесување. Напротив, ги учи на агресија, раѓа отпор и придонесува за ослабување на врската меѓу родителот и детето. На почетокот тепањето може да се чини ефикасно, но може да се покаже дека родителите треба да удираат сè посилно и посилно за да го постигнат истиот резултат. Викањето и постojаното критикување на децата, исто така, можат да бидат штетни и да

доведат до продолжени емоционални тешкотии. Ваквото казнување не им помага на децата да развијат самоконтрола и почит кон другите.

ПРИЈАВЕНИ СЛУЧАИ ВО ПРВАТА ДЕТСКА АМБАСАДА ВО СВЕТОТ:

Ни се обрати малолетната ... од внатрешноста на државата, која пријави физичко малтретирање од страна на нејзиниот татко. Таа има само 11 години, а таткото физички ја малтретирал подолго време, при што ѝ оставил крвави траги. Таа почнала да крвави од носот и од устата, но на тоа нејзиниот татко не престанал со ударите, туку уште повеќе се засилил.

АВА - КАМПАЊА "ВИДИ, СЛУШНИ, КАЖИ"

СЛУШНИ

Можеби е тешко да се слушне моето плачење. Не зборувам гласно за мојата тага, бидејќи не можам да ја изразам мојата болка, мојот страв и осаменост.

постапуваат со децата жртви од семејно насилство, кои се директни или, пак, секундарни жртви. Истражувањето покажало дека освен што не се води посебна евиденција за децата жртви на семејно насилство, дека и центрите многу ретко бараат изрекување привремени мерки, дека судовите бавно реагираат и постапуваат, како и дека многу често судовите бараат повлекување на предлозите наводно поради немање законски услови за изрекување привремена мерка. Она што загрижува е дека центрите во најголем број случаи немаат сознанија за ефектите од изречените мерки, што значи дека сериозно не се пристапува кон овој вид насилство. Заштитата на децата од злоупотреба и од насилство е регулирана и со Законот за заштита на децата (член 9), со кој е забрането психичко или физичко малтретирање, казнување или друго нечовечко однесување или злоупотреба на децата. Меѓутоа, оваа законска одредба не е разработена, односно не е дефинирано што би претставувало фи-

зичко, а што психичко малтретирање и освен парични казни не се предвидени други казни за лицата кои вршат ваков вид насилство над децата.

Токму поради тоа што состојбата е таква каква што е, "Меѓаши" ја почна оваа кампања. Така, изработени се три различни мотиви со иста порака. Информативниот материјал е изработен во вид на флаери, постери, ситилајтови, скрин ролови и билборди. Фотографиите и текстовите на севкупниот материјал имаат цел подигнување на јавната свест кај граѓанството за согледување и пријавување на физичкото насилство врз децата, кое воопшто не треба да биде составен дел од правилното воспитување, но и растот и развојот на било кое дете.

Секое физичко злоупотребување на детето може и треба да се пријави во соодветна институција. Бесплатниот СОС телефон за деца и млади

0800 1 2222 или е-маил:

sos@childrensembassy.org.mk на Првата детска амбасада во светот "Меѓаши" е место каде случајот може да се пријави, а потоа истиот ќе биде проследен до институциите.

КАЖИ

Можеби е тешко, но понекогаш ти си единствената личност со доволно храброст да ме заштитиш. Не можам да продолжам без твоја помош.

ЊЕТО НА ДЕТЕТО АШИТЕ "МАКИ"!

На СОС телефон се јави лицето Д.Г. која нè информира за ситуацијата во која се наоѓа нејзината внука. Девојчето живее со нејзината мајка М.В. заедно со очувот. Бабата на девојчето изјави дека тоа е малтретирано од страна на очувот и таа е исплашена физичкото насилство да не премине во сексуално.

Добивме повик од лицето Л.П. во врска со нејзиниот внук кој има 9 години и живее во внатрешноста на државата. Тој живее со неговата мајка и сестра, додека неговиот татко починал пред 5 години. Лицето Л.П. изјави дека мајката почнала психички и физички да го малтретира детето по смртта на неговиот татко. Последната година тој дури не одел редовно на учи-

лиште, отсутствувајќи од наставата дури и по 2-3 седмици.

Добивме повик од лицето В.Т. од внатрешноста на државата, за да пријави психичко малтретирање и закани за убиство врз неа и врз нејзината ќерка од страна на сопругот. Според изјавата, девојчето од целото тоа малтретирање покажувало регресивност во развојот.

Според изјавата на анонимен член на семејството, се работи за физичко и психичко малтретирање на две малолетни деца од страна на нивниот татко. Имено, според изјавата на јавувачот, мајката ја напуштила

брачната заедница и повеќе не живеат заедно. Малтретирањето на децата од страна на нивниот татко почнало кога тие изразувале желба да ја посетат мајка им, при што тој им се заканувал по нивните животи, како и по животот на нивната мајка.

Ни се обрати лицето ... со цел да пријави сексуално насилство врз нејзината ќерка од страна на нејзиниот татко. Имено, додека мајката била на работа, таткото легнувал со ќерката во кревет, ја терал да го соблекува долниот дел од пижамите, исто така, и тој се соблекувал. Потоа ја ставал врз себе и ја стискал прво со рацете за стомакот, а потоа ... Детето давало отпор и му велело на таткото дека не треба тоа да го прави, но тој ѝ велел да молчи и дека не смее никој да каже. За овој немил настан мајката дознала преку мајката на една нејзина соученичка. Потоа нивниот брак е разведен, а таткото воопшто не плаќал алиментација. Случајот за сексуално насилство бил пријавен во полиција, но таткото сè уште е на слобода.